

Bilaga 3 till kommunfullmäktiges protokoll 2007-03-05 § 6

**Svar på interpellation (2007:4) från Jan Valeskog (s) om stoppad informationskampanj om effekterna av dubbdäcksanvändning i stockholms-
trafiken.**

Jan Valeskog ställer i en interpellation följande frågor till mig:

1. Med vilken rättighet anser sig borgarrådet Söderlund kunna stoppa en informationskampanj om dubbdäckens negativa hälsoeffekter när denna ingick i Vägverkets handlingsplan?
2. Varför anser borgarrådet Söderlund att Stockholmare inte själva skall få ta del av de fakta som finns om sambandet hög partikelhalt i Stockholmstrafiken och dess allvarliga hälsoeffekter, och själva sedan kunna avgöra vilken typ av vinterdäck man vill använda?
3. Delar borgarrådet forskarnas uppfattning att det största hälsoproblemet när det gäller luften i Stockholm är den höga partikelhalten och att hundratals Stockholmare varje år får en förtidig död på grund av detta?
4. Anser borgarrådet fortfarande att den enda lösningen som finns på den höga mängd partiklar från vägtrafiken i Stockholm är att under den kalla årstiden, vinter och vår, spola gatorna med vatten? Hur skall det i så fall fungera i praktiken när temperaturen denna årstid i genomsnitt ligger omkring noll grader?

Som svar vill jag anföra följande:

Stadens arbete med att förmedla information till Stockholmare är omfattande och bedrivs kontinuerligt med hjälp av en lång rad medier och kommunikationsverktyg. Ibland sker det med hjälp av större kampanjer som sprids via exempelvis annonser, affischer, utskick och stadens hemsida. Andra gånger sprids informationen i mer begränsad omfattning. Eftersom de större kampanjerna är kostsamma finns det ett begränsat utrymme för att genomföra sådana. Till saken hör att även mindre kostsamma informationsinsatser kan få ett stort genomslag, inte minst om media väljer att uppmärksamma ärendet. När något omskrivs i tidningar och tas upp på tv kan detta i kombination med till exempel information på stadens hemsida ibland få ett genomslag som är jämförbart med eller överstiger vad som andra gånger uppnås med hjälp av mer kostsam marknadsföring.

Att vi har problem med partikelhalten på ett begränsat antal gator i Stockholm och att en av de faktorer som påverkar detta är användandet av dubbdäck är viktig information som Stockholmare bör få ta del av. Detta har också uppmärksamats vid ett stort antal tillfällen i media under de senaste månaderna. Samtidigt har information om dubbdäcksanvändande och alternativa vinterdäck funnits tillgänglig på stadens hemsida. Fördelarna och nackdelarna med dubbdäck har beskrivits och debatterats i tidningsartiklar, på tv och i radio. Detta har bland annat lett till att de risker som det innebär att inte använda sig av dubbdäck belysts på ett sätt som gick utöver den ursprungliga planeringen, något som måste ses som positivt för oss som tycker att det är viktigt att Stockholmare ges en så fullständig bild som möjligt.

Det är svårt att spekulera kring vilken effekt ett mer omfattande spridande av informationsmaterial om dubbdäck från stadens sida, via till exempel köpta kommersiella kanaler, hade fått. Jag konstaterar att informationen än så länge fått ett gott genomslag till en begränsad kostnad. Jag vänder mig därmed emot Jan Valeskogs beskrivning av att kampanjen stoppats. Samtidigt har arbetet med att sprida information kring dubbdäcksanvändandets för och nackdelar fortsatt. I skrivande stund är ett ärende på väg fram i Trafiknämnden som innehåller en fortsatt satsning på denna angelägna uppgift.

Samtidigt som det är viktigt med information om alternativ till dubbdäck, så kallade friktionsdäck, är det som sagt angeläget att de risker som är förbundna med ett minskat dubbdäcksanvändande lyfts fram och tydliggörs. Studier har visat att dubbdäcksanvändandet räddar hundratals liv varje år, något som vi inte kan bortse ifrån. Inom däckbranschen finns det dessutom dem som menar att friktionsdäck fungerar bra på norrländska vintervägar, medan det opålitliga vädret i Stockholmsktrakten kräver dubbar. Det behövs mer forskning kring riskerna med att inte använda dubbdäck innan några allmänna rekommendationer kan utfärdas. Även Vägverket har påtalat att det krävs bättre kunskaper innan några eventuella restriktioner för Stockholmsregionen kan komma att övervägas från deras sida.

Jag håller med om att de höga partikelhalterna på vissa gator i Stockholm utgör ett allvarligt och prioriterat problem. Samtidigt måste vi komma ihåg att det är ett problem som är begränsat till ett fåtal huvudgator. Detta förminskar inte behovet av att ta till kraftfulla åtgärder för att minska skadeverkningarna, något som stadens majoritet också kommer att göra. Däremot får vi inte glömma bort att det finns andra problem som vissa forskare menar är minst lika allvarliga som gatupartiklarna. Professorn i toxikologi Lennart Möller har bland annat konstaterat att luften i Stockholms tunnelbana innehåller tio gånger fler partiklar än stadens mest förorenade gator, och att tunnelbanans partiklar dessutom skadar mänskliga lungceller mer än gatupartiklarna. Detta gör att jag inte utan vidare är beredd att skriva under på Jan Valeskogs rangordning av vad som utgör det största luftrelaterade hälsoproblemet. Jag nöjer mig i dagsläget med att konstatera att det finns en rad utmaningar att ta sig an gällande stockholmsluften som den tidigare majoriteten inte förmått lösa.

I sin fjärde fråga undrar Jan Valeskogs om jag fortfarande anser att "den enda lösningen" på partikelproblemet på Stockholms gator är att "spola gatorna med vatten". Jag har aldrig hävdat att spolningen av stadens gator är den enda lösningen på partikelproblematiken, något som bland annat framgår av stadens budget för 2007. Där nämns även andra åtgärder som ett utökat försök med kemisk dammbindning och tidigare vårstädning av stadens gator. Tidigare försök med kemisk dammbindning som trafikkontoret genomfört har lett till att mängden farliga partiklar i luften minskat med upp till 40 procent. En annan tänkbar åtgärd grundar sig på användandet av nya typer av vägbeläggningar. Mätningar har visat att olika typer av asfalt ger upphov till väsentligt olika utsläpp av partiklar. Till dessa och andra tänkbara åtgärder skall försöken med spolning läggas.

Hur själva spolningen kan utföras i praktiken finns det en stor erfarenhet av från många andra storstäder. Tekniken är väl utprövad och finns redan idag tillgänglig. Mig veterligen har dock ingen föreslagit att gatorna skall spolats under de perioder då temperaturen understiger noll grader, varför jag inte har något svar på hur detta skulle kunna ske.

2007-02-28

Mikael Söderlund

Stadsbyggnads och trafikborgarråd